

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Pozderka Gábor ügyvéd által képviselt I. rendű, és II. rendű felpereseknek a dr. Petrovai György ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenessége jogkövetkezményei és egyéb iránt a Fővárosi Munkaügyi Bíróságnál 28.M.5131/2004. szám alatt megindított és másodfokon a Fővárosi Bíróság 59.Mf.634.750/2006/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az I. rendű felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2008. április 9. napján megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Bíróság 59.Mf.634.750/2006/7. számú ítéletének azt a részét, amelyben helybenhagyta az elsőfokú ítéletnek az I. rendű felperes rendes felmondás jogellenességére vonatkozó keresetét elutasító rendelkezését, hatályában fenntartja, ezt meghaladó további rendelkezéseit nem érinti.

A felülvizsgálati eljárás illetékét az állam viseli.

I n d o k o l á s :

Az I. és II. rendű felperes keresetében az alperes 2004. október 11-én kelt rendes felmondása jogellenessége jogkövetkezményeinek alkalmazását, valamint 2004. évre céljuttalom megfizetését kérték.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság 28.M.5131/2004/18. számú ítéletével a felperesek keresetét elutasította.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű felperes üzletviteli tanácsadó, illetve üzletviteli és üzleti információs csoportvezető, a II. rendű felperes pedig oktatási csoportvezető munkakörben dolgozott az alperesnél. A 2004. október 11-én kelt rendes felmondásokat az alperes azonos indokkal, azaz átszervezéssel, és a felperesek munkaköre megszüntetésével

indokolta. Utalt az alperes tevékenységének átvilágításával összefüggésben végbement szervezeti változtatásokra, a költségtakarékosabb szervezeti felállás megteremtésére.

A munkaügyi bíróság megállapítása szerint a szervezetkorszerűsítés már 2003-ban megkezdődött, az alperes létrehozta a Szervezetkorszerűsítési Bizottságot, amely kidolgozta a korábbi több lépcsős struktúra átalakítását. A munkaszervezet átalakításával a felperesek munkaköre megszűnt, az I. rendű felperes munkaterületén a többszintű üzletviteli és informatikai tanácsadás helyett egy fő informatikai munkatárs maradt, a felperesek munkakörére új munkavállalót nem alkalmaztak.

Mindezek alapján a munkaügyi bíróság a rendes felmondásokat jogszerűnek minősítette. A céljuttalom iránti igény tekintetében nem találta bizonyítottnak az alanyi jogosultságot.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Bíróság 59.Mf.634.750/2006/7. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperesek javára céljuttalom megfizetésére, egyebekben - a rendes felmondás jogszerűsége körében - az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

A másodfokú bíróság a bizonyítást kiegészítette, melynek keretében az alperes részletes kimutatást csatolt a létszám alakulásáról, a megbízási szerződésekről. Mindezek alapján a rendes felmondásokban hivatkozott, a felperesek munkakörét érintő átszervezések bizonyítottságára következtetett, kiemelve, hogy az átszervezés folyamatában a munkavállalói létszám csökkent.

A jogerős ítélet ellen az I. rendű felperes élt felülvizsgálati kérelemmel, amelyben a keresetét elutasító részében kérte a másodfokú bíróság ítéletének hatályon kívül helyezését, a rendes felmondás jogellenessége megállapítását, és az anyagi jogkövetkezmények alkalmazását. Jogszabálysértésként az Mt. 89. § (2)-(3) bekezdései, a Pp. 3. § (3) bekezdése, és a 164. § (1) bekezdése megsértését jelölte meg, mivel megítélése szerint a másodfokú bíróság a becsatolt teljes bizonyító erejű magánokiratok ellenére nem vizsgálta a tényleges létszámadatokat, elfogadta az alperes állításait, indokolás nélkül elvetette a bizonyítás kiegészítésére vonatkozó kérelmeit, továbbá a munkaügyi bíróság nem adott kellő tájékoztatást a bizonyítási teherről. Sérelmezte, hogy a II. rendű felperes ügyével történt peregyesítés miatt a II. rendű felperest tanúként nem lehetett meghallgatni, és ez számára hátrányt jelentett. Álláspontja szerint iratellenesek az átszervezésre, a munkaköre megszűnésére és a létszámcsökkentésre vonatkozó jogerős ítéleti megállapítások, mivel az alperesi kimutatások ellentmondásosak, a munkaköri feladatai ellátására az

alperes új munkavállalókat vett fel, összesen három főt, köztük Sz. L.-t. A megnevezett személyek foglalkoztatására színlelt megbízási szerződéssel került sor, ezért őket munkavállalóként kell számításba venni. Arra is hivatkozott, hogy a Szervezetkorszerűsítési Bizottság által kezdeményezett átszervezési javaslatok a munkakörére nem vonatkoztak, továbbá közgyűlési jóváhagyásra, alapszabály és SZMSZ módosítására sem került sor.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

Az Mt. 89. § (2) bekezdése alapján a rendes felmondás indokának valóságát és okszerűségét a munkáltatónak kell bizonyítania. Az elsőfokú bíróság széleskörű bizonyítási eljárást folytatott le, ennek keretében a felek számos bizonyítékot előterjesztettek, a felperesek minden tekintetben vitatták az alperesi nyilatkozatokat és bizonyítékokat, bizonyítási indítványaikat az elsőfokú bíróság teljesítette. A másodfokú bíróság a felperesek fellebbezése alapján a bizonyítást kiegészítette, amelynek során az alperes újabb okirati bizonyítékokat csatolt. Ehhez képest önmagában nem minősíthető az ügy érdemére lényeges kihatással lévő eljárási jogszabálysértésnek a Pp. 3. § (3) bekezdésével kapcsolatos felülvizsgálati előadás a bizonyítás körében.

A felülvizsgálati kérelem alaptalanul kifogásolta az ügyének a II. rendű felperesével történt egyesítését, mivel ennek jogszabályi feltételei fennálltak, eljárásjogi jogszabálysértés hiányában a jogerős ítélet felülvizsgálatának nincs helye [Pp. 149. § (2) bekezdés]. Mindazonáltal a felperesek – így az I. rendű felperes is – az első fokú eljárásban nem emeltek kifogást a perek egyesítésével összefüggésben.

Az I. rendű felperes felülvizsgálati kérelme egyebekben – tartalmilag – a bizonyítékok bírói mérlegelését sérelmezte, mivel álláspontja szerint az alperesi bizonyítékok nem támasztották alá a rendes felmondás indokát. A Pp. 270. § (2) bekezdéséből és a 275. § (3) bekezdéséből következően a felülvizsgálati eljárásban nem lehetséges a bizonyítékok újra értékelése, felülmérlegelése. A Legfelsőbb Bíróság egységes gyakorlata szerint az eljárt bíróságok mérlegelésében lényeges eljárási jogszabálysértésnek minősülő kirívóan okszerűtlen, logikailag ellentmondásos, illetve iratellenes következtetés nem volt megállapítható [Pp. 206. § (1) bekezdés, BH 2002.29., BH 1999.44.].

Az eljárt bíróságok a perbeli bizonyítékokból ezért törvénysértés nélkül állapították meg, hogy az átszervezés következtében az I. rendű felperes munkaköre megszűnt, és a helyére új munkavállalót

nem alkalmaztak. Mindezeket alátámasztotta az A/11/I. sorszám alatt az alperes által csatolt 2003. november 26-ai közgyűlési jegyzőkönyv, amely szerint a testület a 2004. évi költségvetést a szervezetkorszerűsítési folyamatra tekintettel fogadta el, és foglalkozott a Szervezetkorszerűsítési Munkabizottság jelentésével is (jegyzőkönyv 2. oldal). A Felügyelő Bizottság a 2004. szeptember 28-ai ülésén 12/2004. számú határozatával tudomásul vette a szervezeti és személyi változásokról szóló beszámolót. Az alperesnél korábban fennállt vezetői szintek megszüntetését a 3/A/7. sorszám alatt csatolt szervezeti és működési szabályzat 2004. október 1-jétől hatályos 3. számú melléklete is bizonyította.

A több hónapig tartó lényeges mértékű átszervezési folyamatot és az I. rendű felperes munkakörének megszűnését a meghallgatott tanúk (M. T. L, az átszervezés során kinevezett új ügyvezető, Dr. K. E., a szövetség elnöke és T. D. FB tag, a Szervezetkorszerűsítési Bizottság elnöke) nyilatkozatai egybehangzóan alátámasztották (11. sorszámú tárgyalási jkv. 3-7. oldalak, 18. sorszámú tárgyalási jkv. 2-7. oldalak). Mindezek megdöntésére nem volt alkalmas az egyes részfeladatok megbízási jogviszony keretében történt megoldása tekintetében a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott „teljes bizonyító erejű magánokiratok” tartalma. Ez utóbbiakban nyilatkozó személyek közül S. Cs. és H. B. jóval az I. rendű felperessel közölt felmondás után került megbízási szerződéses kapcsolatba az alperessel, míg É. Gy. már korábban nyugdíjba vonult. Egyébiránt a szerződés jellegének megítélésében valóban a szerződés tartalmának van döntő jelentősége, ha azonban valamely feladat mind munkaviszony, mind pedig megbízási jogviszony keretében ellátható, a felek választásától függ, hogy a munka elvégzésére melyik jogviszonyban kerül sor.

Sz. L. a per adatai szerint 2001-től állt munkaviszonyban az alperessel (a 3/A/4. sorszám alatt csatolt szervezeti tábla szerint I. rendű felperesnek felettese is volt), a munkaszerződését 2002-ben és 2003-ban is módosították, amit nem zár ki, hogy egy másik kft.-ben ügyvezető volt. Egyébiránt a H. B. által írt „teljes bizonyító erejű magánokirat” szerint Sz. L. 2004-ben elnöki tanácsadóként dolgozott az alperesnél.

A perbeli bizonyítékokból tehát nem volt megállapítható, hogy a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott Sz. L.-t és más személyeket az I. rendű felperes munkakörébe alkalmazta az alperes.

A munkaügyi bíróság helytállóan állapította meg, hogy az átszervezés folyamatának nem szükséges befejezettnek lennie a rendes felmondás jogszerűségéhez, és annak sincs perdöntő jelentősége, hogy a szervezeti változásokat mikor foglalták írásba (BH 2000.225.; BH 2004.432.; BH 1998.508.). Úgyszintén nem érinti a munkavállaló munkaköre megszüntetésével járó átszervezéssel

indokolt felmondás jogszerűségét, ha az átszervezés a feladatok más szervezeti keretekben, különböző munkavállalók munkakörébe szétosztva, a feladatkörök módosításával kerül megvalósításra.

A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján a jogerős ítéletnek azt a részét, amelyben helybenhagyta az elsőfokú ítéletnek az I. rendű felperes rendes felmondás jogellenességére vonatkozó keresetét elutasító rendelkezését, hatályában fenntartotta, ezt meghaladó további rendelkezéseit nem érintette.

A felülvizsgálati eljárás illetékét a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14. §-a értelmében az állam viseli.

Budapest, 2008. április 9.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Tálné dr. Molnár Erika s.k. előadó bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

tisztviselő